

DÉLVIDEK

(BÁCSKAI NAPLO) — POLITIKAI NAPILAP.

— Szerkesztőség és kiadóhivatal: —
Szabadka, IV., Rákóczi-u. 20. szám
Telefonszám 300.

Felolvasó szerkesztő:
KÓNYA LAJOS.

Szerkesztő:
BERKES MÁRK

— Megjelenik mindennap délután —
Előfizetési díjak: egész évre 72 K
félévre 36 K, negyedévre 18 korona

A szász kormány kitiltja a demokratikus állam ellenségeit.

A drezdai szász kormány elrendelte mindazon külföldiek kitiltását, akiket a demokratikus állam elleni erőszakoskodások gyanúja terhel. Különös figyelmet fordítanak az odamenekült magyar kommunistákra (N. Fr. aug. 27.)

A réma-tokiói távrepülés előkészítése.

Róma, szept. 9. A Lloyd-társaság Nippon gőzöse Szpeziából utra kelt Sanghai felé, hogy a Perzsa-öbölből kiindulva az ázsiai tengerpart mentén előkészítse a róma-tokiói távrepülést. Repülőgépek és lakókunyhókat építenek, üzemi készleteket és pótalkatrészeket raktároznak el.

A németországi helyzet

Németország helyzete sem valami rózsás; a nép már alig-alig bírja a nehéz küzdelmet, amelyet a megélhetésért kell kifejtteni. A munkássztrájkok napirenden vannak. Hír szerint már megszűnt a frankfurti munkássztrájk, de ehelyett Poroszországban és Szászországban tört ki nagyszabású sztrájk. A kormány ugyiszólván tehetetlen a jelenlegi viszonyok között; pénzzel nem lehet ma a munkásság követeléseit kielégíteni, élelmiszerekre volna szükség, amely pedig még boldogabb világban sem volt elegendő Németországban. Az amerikai élelmiszerbiztos ugyan Németországnak is szállít élelmiszert, de ez még koránt sem elég arra, hogy az éhínségen enyhítsen. Ez a szomorú állapot azt eredményezi, hogy közép-európa ipari központja megbénul. Nagyobb hiány lesz szénben és ipari termékekben mint valaha.

Maniu a demokratikus magyar kormányformáról.

Bukarestből jelentik: Maniu az erdélyi vezetőtanács elnöke, az erdélyi tartományi nemzetgyűlés előtt beszédet mondott Románia külpolitikájáról, tekintettel a magyar helyzetre.

— Mi nem akarjuk, mondta, a magyar nép halálát — nem akarunk magyar területeket meghódítani, csak azt akarjuk, hogy Magyarországon olyan állapotok legyenek, hogy mi békességben élhessünk és elbocsájtassuk örökös katonáinkat. Ezen eredményre csak Magyarország teljes lefegyverezése vezethet. Ezért szükségesek nekünk a biztos határok, amelyek nem helyezhetnek bennünket alárendeltségi viszonyba szomszédainkkal szemben. Csak az 1916-ban kötött szerződés, amely biztosítja nekünk a Maros-torkolatát, Szatmár-

megye területét, Nagyváradot válthatik minden betörés elleni védőfallá.

Nem avatkozunk a magyar belügyekbe, de nem maradhatunk közömbösek a magyar kormányformával szemben. A magyaroknak az egészséges, demokratikus elemekre támaszkodó kormányra van szükségük. Soha nem fogjuk megengedni, hogy a magyar demokráciát a mi katonáink segítségével semmisítse meg egy kormány, amely reakcionárius politikuskokból áll és a magyar nép tömegeivel semmi összeköttetésben nincs. A mi demokratáinknak kötelességeik a többi demokratákat tiszteletben tartani.

A beszédet az egész gyűlés helyeselte és nagy tetszéssel magáévá tette. (Le Temps, augusztus 28.)

Visszaadják-e a görögök

a Szalonikiben lefoglalt árukat.

Szalonikiből jelentik: A görögök még hónappal ezelőtt rengeteg Amerikából ideszállított árut foglaltak le, melyet tulajdonképpen Jugoszláviának szánt az antant. Az árulefoglalás oly meglepetésszerűleg történt, hogy nem volt aki tiltakozott volna a görög kormánynál az erőszakosság ellen, különben is „görög területen“ történt az eset s tudvalevőleg Görögország is éhínség előtt állt akkor. Jugoszlávia pedig nem esett kétségbe az anyagi veszteség felett, azóta már több élelmi és árucikket kapott, mint amennyit a görögök jogtalanul lefoglaltak.

A görögök Thessáliáért.

Szalonikiből jelentik: A görög lakosság legszélesebb rétegeiben nagy az elégedetlenség Thessália elvesztése felett, melynek alban lakossága — görög vélemény szerint — szívesen élt a görög néppel együtt testvéri szeretetben. Különben is — hangoztatják a görög államférfiak, Thessáliához Görögországnak ősi, elvitázhatatlan jogai vannak.

A békekonferencia a germanizmus ellen.

Az „Echo de Paris“ arról értesül, hogy a békekonferencia minden, a dunsai konföderációra vonatkozó indítványt elvetett. A konferenciának az a véleménye, hogy az ilyen egyesülésre való törekvés a germanizmust szolgálja.

Lázongnak a Prenk Bib Doba párthivei.

Laibachból jelentik, hogy Albánia megszállatlan vidékein a nemrég meggyilkolt Prenk Bib Doba párthivei lázadást igyekeznek szítani a megszálló olasz csapatok ellen. Így akarnak kitölteni a boszujukat elvesztett vezérükért, akit olasz ármány tett el láb alól.

Horvátországnak van már szene.

Zágrábból jelentik: A cseh-szlovák szénszállítmányok néhány hét óta rendszeresen megérkeznek Zágrábra, ahol ezidőszent megszűnt a szénmizéria. Ha nem kapnak szenet a zágrábiak, talán még akkor sem éreznék valami nagyon a hiányát, miután a környékbeli erdők tüzfatermelése az idén is bőséges.

Megindultak a szlovák gyári és ipari üzemek.

Laibachból jelentik, hogy hosszú szünet után végre üzembe állíthatták a legfontosabb ipari termékeket előállító gyárakat, ami hamarosan azt eredményezi, hogy a gyáripari termékek árai rövid időn belül tetemesen alászállnak. A lakosság örömmel tért vissza békés foglalkozásához, amely remélhetőleg nemsokára eléri a régi boldog utat, mely a jóléthez vezet.

Fiume sorsa.

Az „Exelsior“ jelenti, hogy Fiumét és a mögötte fekvő ország részét egy külön törvények alatt álló önkormányzat alakítja. A várost öt tagú bizottság kormányozná, amely 2 olasz, 2 jugoszláv és 1 fiumei polgári tagból állna.

Zsidó támad-zsidó bánja

— Mi indította meg a pesti pogromot? —

(Saját tud.) — szept. 10

A pesti pogrom nagy port vert föl mindenfelé s voltak, akik okként csak „az országot lezüllesztő” gentry és mágnás „suhancok” hősködésének tudták be az egész heccet.

Munkatársunknak alkalma volt beszélni egy Pestről jött orvos-sal, aki elmondta a legutóbbi pogrom egész geneziséét.

— Tény az, mondotta, hogy a kommunizmus bukása óta a hangulat nagyon zsidóellenes volt s látszott, hogy a sokat szenvedett tömeg — intelligens és csőcselék egyaránt — csak nehezen tudja türtőztetni magát. A nyílt viszálykodás kitörésére azonban nem a türelmetlenkedés adott okot, hanem néhány fiatal zsidó nyegle-sége. Persze, ha gondolták volna, hogy mi lehet a következmény, valószínűleg inkább hallgattak volna.

A dolog ugyanis úgy történt, hogy a Bálint féle belgyógyászati klinikán reggel 8 órakor, mikor a terem már ugyyszólván megtelt orvosokkal, bejött három katonaruhás orvosnévű is rangjelzéssel, kitüntetésekkel. Erre az első padokból egy fiatal zsidó gúnyosan feléjük kiáltott:

— No, ezeknek még nem volt elég a háború! Még mindig csillag kell és medália...

Vihar indult meg erre. Pár pillanat alatt fölfordult a béke s veszedelmesen fenyegető lett a helyzet annál is inkább, mert két nagy pártra szakadt a hallgatóság. A orvosok kétharmada zsidó.

Az egyik katona előlépett s nekifeszedve kiáltott:

Éppen elég volt a nyomeruságból, a megcsufolásból. Börtönbe zártak bennünket, mert magyarok és keresztények mertünk maradni. S kimondhatatlanokat szenvedtünk. Most már elbi akarunk szabadulni az országot megfojtóktól.

— Kik azok? Kik azok!?

Kiáltották mindenünnen.

— Akik miatt háborút vesztettük, éhezünk, papirbakanosban fagyoskodtunk...

— Kik azok? — zúgott ismét.

— Akik ránk hozták a vörös rémet, a bolsevizmust; akik a frontokon megfertőzték a magyar baka lelkét, itthon meg tönkretettek mindent...

Erre előugrott egy mülábas zsidó s azt mondta, hogy ő épp úgy szenvedett, mint a többiek.

— Te kivétel vagy! A többiek árulók! S megkezdődött az összeesapás, öklökkel, télapálókkal.

A zajra bejött Bálint dr. sápadtan, izgatottan. Csendet kért. A fiatalság megéjenezte, de követelte, hogy azok az asszisztensek, akik kompromittálva voltak a bolsevizmusban, feltétlenül távozzanak.

Póterffy anatómus, kit a kommunon ültetett katonara, azonnal lemondatták, s az ő klinikáján már véres összetűzés volt. A román katonaság be akart avatkozni, de több román és szerb orvos azon kijelentésére, hogy azok kommunisták, bolsevisták, puska-tussal s kardlapozással még csak növelték a zúrsavart.

Délben a Molnár utcai Manzán a zsidók már nem jelentek meg.

A tűzbajott orvosok megröhsanták a Rákóczi-utcai Orvosi (orsz. magyar izr. köznevelődési egyesület) menzáját, mely a kommunon alatt „Dózsa” névvel kőszedett, s onnan is kikérgettek minden zsidót. A megrémült fiatalság a padláscsakra szökött, s a tetők párkányzatán át menekült a szomszéd házakba, de ott is ellenszenves csapatok várták őket.

Délután a villanyosorról lerángózták mindenkit, aki zsidó volt.

A műgyetemre csak belépő jegyekkel lehetett bemenni. A zsidó hallgatók indexeit megszeméltették.

Az utcákon valóságos osztorozások voltak, a kávéházakban termekben székekkel ostromolták egymást az emberek.

A kormány becsukatta az egyetemeket. Az előadások szünetelnek s Nemzetgyűlés határozatáig, mely fölött fog dönteni, felfelve-tők e egyáltalán zsidó hallgatók az egyetemre, s ha igen, mekkora lesz a numerus c'ausus.

Az Ertl-Jerkovics rágalmazási pör.

A „DÉLVIDÉK” eredeti riportja.

— Szeptember 9.

Az eladott kocsit és a felhasználása.

Ertl a gyárnak egyebek közt egy igás kocsit is eladott, meg egy hátsó lovat is és mikor szükség volt ezekre, elvitte s ma is nála vannak. Ő lett egy személyben az eladó és a vevő.

A gyár autója.

A fénycső 45 ezer koronáért autót vásárolt és az az automobil Hódáságról két vastartály benzinnel együtt Budapestre került s Ertlnek magánrendelkezésre állt huzamos időre keresztül. Az autót, mintha a sajátja lett volna, Párisz budapesti husznagyvágónak bérbeadta. Erről különben 1918. májusában az Est is megemlékezett egy kocsit.

Egy kocsit deszka.

Ertl a szerb kormány elmozdította a gyár igazgatóságából és ő az elmozdítás után egy kocsit deszkát szállított a hajnali órákban saját házába oly esélből, hogy háza egy szobájának a kipadlózására használja fel.

A rossz homok.

A gyár teljesen jókarban levő régi nyersanyagraktárának a falait Ertl leromboltatta és inéskedése folytán körülbelül 300 ezer korona költséggel új vasbetonraktárt építettek. Az építkezéshez kizáróan Ertl szállította a homokot. Mivel a pince padlózata és falai nem voltak vízmentesek, kifert műépítéssel megvizsgáltatták az épületet és ő a gyárhoz intézett leve-

lében kijelentette, hogy a nemikerült építkezésnek a rossz minőségű homok az oka és hogy ő ismételtlen tiltakozott Ertlnél a homok használatát ellen, de ő erre nem volt tekintettel, hanem változatlanul tömeges mennyiségben szállította a gyárnak a rossz homokot és azt a saját tevése szerint számította fel.

A gavallér Ertl.

Ertl azon a címen, hogy neki állítólag a Nasici Faiparral szemben követelése van évekkel ez előtt a gyártól felvett mintegy 30 ezer koronát és jelzett állítólagos követelését a gyárra engedményezte. Ez összegből mintegy 20 ezer korona még ma, tehát évek múlva sincs kisgyealítve.

Veszedekés 4 koronáért.

Ertl, aki nagylelkűen 30 ezer, 20 ezer koronás, sőt hatalmasabb összegekkel dobálódzott, nem volt mindig ily pazar. Volt ő nagyon farkas is. A háború előtt évente 2 korona urbért kellett fizetnie, mert telefontörtyje keresztülment az üzletvezetőség területén. A 2 évi 2 (összesen 4) koronát többszöri felszólítására sem fizette ki, hanem engedte, hogy az Ő. V. nál több dolgot okozzon, mint más 20 ezer korona és megtette azt, hogy barmant az üzletvezetőség épületébe és összeveszett az irnokkal, hogy gyan mert az neki felszólítást küldeni a fizetésre, mikor ő egy országgyűlési képviselő.

Ilyen volt Ertl. Többet kár róla írni. Most már mindanki ismeri, aki eddig még nem is ismerte.

Csődbe jut a közkórház?

(Saját tud.) — szept. 10

Még a háború első éveiben is csőd veszélye fenyegette a Mária Valéria-közkórházat. A gondnokság igen gyakran kénytelen volt akkoriban is állami segínyt folyamodni, de így is óriási adózatokba került a fontos közegészségügyi intézet fenntartása.

A forradalom kitörése óta az egyetlen segélyforrás is kiapadt, a forgótöke elfogyott; a városhoz fordult tehát kölcsönért a közkórház vezetősége. És miután a város készségesen rendelkezésükre állt, gyakran igénybe vették a kölcsönt, amely mindannyiszor elhárította a csőd veszélyét. Így azután lassankint 1 200 000 koronára szaporodott fel a közkórház adóssága: ennyire tartozik csak a városnak. Természetesen a rendezett viszonyok beálltával az állam minden bizonnyal megtéríti a városnak a letemes összeget; addig azonban még eltelik egy kis idő és ez idő alatt is fenn kell tartani a kórházat. Ez pedig nem könnyű ily szomorú anyagi viszonyok között.

Irkovics Ivandéki Pál dr. (kórházi főorvos a napokban jelentést tett városi hatóságnak a tarthatatlan helyzetről. Leginkább érezhető a fohéreműhiány — írja jelentésében. Az a 36 000 korona tőke, amellyel jelenleg rendelkezünk, korántsem elegendő arra, hogy a szükséges ingeket, lepedőket beszerezzük.

A betegek legnagyobb része felső ruhában öltözve fekszik kórházán, az ágyneműket zsákdarabokkal foltozák be stb. Ilyen moandliák észlelhetők ma a városi közkórházban...

Egy vidéki cég hajlandóan mutatkozott a szükséges mennyiségű s jó minőségű vászon szállítására, csak hogy ez előreláthatóan 48 000 koronába kerülne, ennyi pénz pedig tudvalevően nincs a kórháznak. A városi hatóság es esetben is segít a bajon, amennyiben sürgősen 12 000 korona kölcsönt nyújt a kórházi igazgatóságnak, hogy a fohéreműhiányt minél előbb pótolják.

A has-zseb.

A nemzetköziség meghibbant agyvelejű magyar (?) hirdetőre, a pesti népbiztosokra, egymásután derülnek ki a leghajmerésztőbb kintzások. Azok a hírek, melyek az országház kintzéspiacáról elterjedtek, mind szomorú valóságok és borzalmas példái annak, hogy mennyire ki tud vetkőzni mielőtt az ember, ha egyéni érdekeit és hasznát meg akarja védeni. Peldául azok a kintzási módok, amelyeket a kommün hóhérai alkalmaztak a „gyáva burzsuj”, „kutyá burzsuj” stb. ellen.

Ezek a hóhérok! Hódemes rölük bővebben megemlékezni. Nagyrésztük jámbor orosz zsidó volt. akik a pogrom szóra akár Palesztináig is elszaladtak volna, míg Magyarországon későbbesítő szakértelemmel magyarzsidó kollégáikkal karöltve, aggatták fel 8-10 órai időtartamra a kutyá burzsujt. Szakszerűen nyuzták meg élve és közben hasonló hozzáértéssel sózták be a nyuzott testrészeket. Utóhatetelen ügyességet tanúsítottak az emberi nyelvek kibuzásában, amiket aztán a szerencsétlen kizottak orrára szegtek, vagy legjobb esetben gombostűkkel átszurkáltak. Abban is nagy ügyességet fejtettek ki, miképpen kell a páciens komokára vasbronzot szorítani, amit apró csavarokkal erősítettek meg és becsavarták a homlokcsontjába. Orr, fül, kézcsontok — noha nem voltak valami modern vallatási módok, — előszeretettel örvendtek; de sokkal jobban kedvelték a Saamuely fele legmodernebb buzogányt, amelynek két hosszú acélcsonja volt s amelynek segítségével egy ütésre ki lehetett verni a kutyá burzsuj mindkét szemét. Finom áveghegyek és szegkek köröm alá verését is jól értették a varsói Borisok, Oszarovicsok, Isigovicsok, sőt még új dolgokat is produkáltak: így a has-zseb igazán szellemes mulatságát, ami abban állt, hogy a páciens altestét jobb- és baloldalon felhasították és a párolgó meleg nyílásokba dugatták bele a páciens kezét, aki azután szorongathatta talajdon beleit, — ha éppen akarta. Ütések, verések kiessé hétköznapi vallatási módok, amiért a jámbor hébernek nem is kedvelték nagyon, s ha mégis verekedni kellett, az a vízes köléssel intézték el, ami mégis modernebb valami; — vagy esetleg rituális módon olyképpen, hogy jó varsói szokás szerint széles hátú szíjjakkal simogathatták a páciens háát. Nagyon előnyös sevágyító kurának bizonyult ez, mert egy nap alatt sokszor öt kilót is leadott a páciens. Bizony sokszor megessett, hogy a burzsuj páciens a különböző kedveskedések alatt ordított a gyöngörüségtől és ez esetleg felhangzott a plafonigvères kintzókamrából; no de ezen is segítettek. A pincenyilások előtt ott állt egy nagy teherautó, és ha a burzsuj nagyon hangos talált lenni, a sofőr a motort berregtette; így egyik elnyomta a másikat és rendben volt minden.

Anyag, mitagadás benne, volt elég. Ha valaki a zsidót sejtta, burzsuj volt és elliferradalmar; ha pénze volt, hát burzsuj volt, de még nem ellenferradalmar; ez pedig nagy különbség, mert az ellenferradalmar rögtön Isigovicsok párfogása alá került, míg a bur-

zsuj néha ép bőrrel szabadult; — pedig az ép bőr nagy szó volt a belügyi népbiztosok politikai nyomozó osztályán,

Egyezéssel, anyag volt bőven: kézsek, nyomozók, közöttük a zsidó gnóm, a híres pácsi, aki oly kiesi volt, hogy még az autó ülés alá is elbujt és kihallgatta burzsujok beszélgetését, névvel szerettek anyagot. Aztán jöttek az éjjeli autók és — ki ugra került: sokan a pincésbe, sokan a törvényesek elé, nagyon sokan golyóval testeikben, a Danába. — Nem tartotta seaki számom őket. Még a fogásában is amikor pedig már

derengett a szabadulás reménye, vigyázni kellett a burzsujak magára, nehogy még alomban is elszózza magát. Az igazi rabok között ugyanis sok volt az árab, az agent provokátor és jaj annak — aki vigyázatlan volt. Az ment a pincésbe, ahonnan nagyon kevesen kerültek újra napvilágra, mert a Borisok, Oszarovicsok, Isigovicsok, Kleinek, Korvinkok, nagyon jól végezték a dolgukat. Oyan jól, hogy Budapest nagyrészt szabadgondolkodó lakosával is halálra gyölköztették nemcsak magukat, de fajukat is.

ez a cég még egyszer szerencsét próbált újabb csereszéleti ajánlatával. — 80 mm, cukrot szállítok a városnak — írja a szállító — ha ennek ellenében 100 mm zsirt ad nekem a város. Nem lenne rossz üzlet — Soltész ur szempontjából. Persze, hogy ezt sem fogadták el.

— Nagy művészeti hangverseny Jovanovits Milán Braca a szerb királyi lovasági katonazene kísérete mellett D. Pokorni karmester vezetése alatt osztrótkőn 11-én a Pest Szállóban. Helyárak: Páholy 80 K, I hely 15, 12, 10, II. hely 8 K. Kezdeté este fél 9 órakor.

— A kommunista írók. Budapesten a Petöfi-Társaság legutóbbi ülésén Herceg Ferenc előnk bejelentette, hogy a kommunizmus idején közel 5 hónapig, míg az ország egy banditákból és örültekből összeverődött társaságnak volt kiszolgáltatva, a magyar irodalom fölött egy degenerált fél-esztű milliomos bankfú (Kossák Lajos) gerázdálkodott. És akadtak írók, akik ez idő alatt tájékozódhával támadták a magyarságra. Pekár Gynla másodolnok indítványára azokat, kik méltatlanul viselkedtek a társaság hagyományaihoz és vétettek a nemzethűség ellen, ki fogják zárni.

— Híjegyezés. Vidákovics M. Lajos eljegyezte Deák Etuska urleányt. (Mindem külön értesítés helyett.)

— Lopás a kenyérgyárban. Kazakovics Szretyén kenyérgyári alkalmazottnak a dugasztószobából négy darab gyűrűjét ellopták. Az esetről jelentést tett a rendőrségen.

— Ha szeknyába varrják a pénzt. Ördög Szilveszter radonováci gazda 22,800 korona készpénzt felesége szoknyájába varrta abban a hiszemben, hogy így elkerüli a rablók figyelmét. Egy napen arra ébredt, hogy a pénzzel béleit szeknya nyomtalanul eltűnt a házból. A lopásról jelentést tett a rendőrségenek.

— Éstülat bérkocsai. Vujkovic P. Alajos bérkocsitajdonos jelentést tett a rendőrségen, hogy Oberevics Miklós nevű kocsi napokkal előbb egy katonát vitt Topolyára és azóta nem tért vissza. Miután az a gyanuja, hogy valami büntény történt, a nyomozás megindítását kéri.

x Dr. Bihari Lujza fogorvos rendel Fótéren, Vukovics Gerő üzlete fölött (Popovics-fele házban) d. e. 9-12-ig, délután 3-5 ig

x Dr. Osajkac Balázs orvos v. klinikai asszisztens, bőrgyógyász, urológus, nőgyógyász. Rendel: VI. Teréz tér 11. d. e. 8-9, d. u. 2-4-ig. Vértvizsgálat (Wassermann). Telefon 66.

x Dr. Vécsei Jenő orvostudorrendelője nemai betegok részére. Lakása: VI. kör, Maria Teréz-tér 12. Vojnich Piroksa-főle ház. Rendel: d. e. 7-9-ig; d. u. 2-től fél 4 ig és 5-7 ig.

HIREK.

delet szerint az iskolákban meg kell engedni a szükség esetén, hogy a tanulók lufival is írassanak. Rajzolásnál a papír mindkét oldalát kell használni; egészen egyszerű csomagolópapír használatát is meg kell engedni. A tanulók között az eszközök kölcsönzését rendszeresen kell szervezni. Így haladunk sok tekintetben a — kulturáltság felé.

— Csak kézierővel. A szabadkai kistelepek villany és gáz hiányában mindinkább a teljesen megoldható kézierőre rendezkednek be. A visszaféjődés még egyre tart és már a városokba víz-elátását is kézierővel kell biztosítani. Ennek tudható be, hogy a városokhoz a vízszolgáltatásokat korlátozzák, hogy csak a földszint és az első emelet fog kapni vizet.

— A szegény betegek gyógyszerrel való ellátása. Szabadka városa és Gálfi György gyógyszerész között kötött szerződés értelmében 1920 július 31-ig köteles a nevezett gyógyszerész 40 szászalék árengedmény mellett ingyenes gyógyszerrel ellátni a szegény betegeket. Gálfi azonban bejelentette, hogy a változott viszonyok folytán nem tarthatja be a szerződés feltételeit. Hasonlóképpen a városi hatóság a t. főorvos előterjesztésére úgy döntött, hogy a többi gyógyszerészek lássák el a szegény betegeket ingyenes gyógyszerrel, melyekről időnkint számlát nyújtanak be. A 40 százalékos természetesen Gálfi terhére írják.

— A földmivésiskola 3k-rei. Tegnapelőtt éjjel a pácisi földmivésiskola nyári akciójából hat darab 3k-ot 30,000 korona értékben elloptak. Az 3k-ot tegnap egyik katonai huszárlító nevében a végőhidon levágták.

— Grebenac Szvetolik, a szerb kir. haditörvényesek jegyzője, a kiváló belgrádi ügyvéd — véglegesen szabadságoltatott és Belgrádban nyit ügyvédi irodát. Készséggel jár el bármely ügyben az összes minisztériumoknál, katonai és polgári hatóságoknál.

— A drága szén és a még drágább cukor. A napokban egy Soltész Lószel nevű pozsonyi szállító tett csereszéleti ajánlatot a városnak. Az ajánlat nem valami előnyös; az illető 27 koronás árban lett volna hajlandó nagy mennyiségű szén szállítására, ha a város ennek ellenében zsirt bocsájt rendelkezésére kg kint 24 koronáért. Természetesen a tanács nem fogadta el az üzletet. Ugyan-

— A gimnázium átadása. A gimnázium helyreállítása serényen halad és — mint értesülünk — a legközebbi napokban a földszintet és az első emeletet már át is adják a tanügyi hatóságoknak.

— A Kakas-iskola rendbehozása. A katonaság a Kakas iskolából is végleg kiköltözött, úgyhogy most már az épület rendbehozásához is hozzáfoghatnak. A mérnöki hivatal véleménye szerint a helyreállítási költségek 66 ezer koronaát igényelnek. A tanács úgy határozott, hogy az épület helyreállítása nyilvános versenytárgyalás útján történjék. Az épület 1-2 hónap alatt átadható lesz hivatásának.

— A Szt Györgyi templom esatornázata. A Szt. Györgyi-templom javítása közben kiderült, hogy a mennyezet beázásának legfőbb oka a rossz esatornázatban rejlik. A 90 méter hosszú főcsatornának ugyanis semmi esése nincs és abból a víz a padlásra folyik. — Strassburger mérnök véleménye szerint a csatorna eredeti elhelyezése annyira hibás, — hogy azt jelenlegi helyzetében meg hagyni nem lehet. — A 90 méter hosszú csatorna új fektetése 5400 koronába kerül. Ezt a legkedvezőbb ajánlatot Fogel Zs. bádogos tette, aki egyébként a tetőzet kijáviását 7700 kor-ért vállalta el.

— Ahol lúdtollal írnak — csomagoló papírra. A művelődésben, az emberiség szellemi fejlődésében óriási visszaesést okozott ez a legnagyobb háború — a világháború. Hiába találtak föl a sok gépet, ha nincs ember, aki a felelőző anyagot összehordja; hiába találtak föl a telefont, ha nincs szénhiány miatt villanyáram, amely szükséges hozzá; hiába találtak föl az acéttelít, ha nincs acélgártás és nem lehet semmi árért sem elegendő; készíteni bálisla. — A magyar miniszter most rendelkezést bocsátott ki és e ren-

— Még mindig a gyümölcs-kofák... Megirtuk, hogy a Rudies-utcai gyümölcskókák nagy előszeretettel foglalják el a járdát és megakadályoznak minden fogalmat. A tisztelt kofák annyira elbiztáskodtak, hogy már egészen a főtérre tolakodnak ki, ugyancsak a Rudies-utca előtt a járdán állni csak nagy kerülővel lehet.

— Letartoztatott kommunista agitátor. A szegedi letartoztatva Diósi Hajós Piroška Kommunista agitátort, aki egy főhadnaggyal Belgrádba akart utazni. A korzón sétált egy főhadnaggyal és feltűnően viselkedett. Bekísérték a vörösházára, ahol megállapították, hogy régóta keresik, mint kommunista-agitátort.

A Liffa-Mozsi műsorához:

Aranyember. Jóka világhírű regényének filmváltozata, mely a moziszezon egyik legnagyobb eseménye, még csak kedden és szerdán kerül színi. A repris sikere a premier hatását keltette, mert tömegesen jegy nélkül távoztak.

Vegytisztá 80 százalékos

ECETSAV

kapható:

Klein Géza

fűszernagykereskedésben

SZABADKÁN

Telefon 55. Telefon 55.

Túzifa

főlvágását motorral házaknál újból megkezdtem.
VI., Grézy u. 152.

Német Pál

Ujsághordó leány

felvették a Szent Antal nyomdában

Malusev-iroda hirdetései.

TÁRS keresetlik egy szabadkai sörszernak és étteremhez, 985

CSEPLŐGÉP garnitúra van eladó és vele egy ház. 459

HÁZ eladó a főtérhez közel sok lakással és pincéekkel. 446

BUTOROZOTT szobákat keresek bérbé, akiknek van jelentős bejárón lesz kiadva. 432

FORDITÁST és szerb kérvények megírását elvállalok. M

HA bármi eladni vagy venni valója van forduljon teljes bizalommal a már 12 év óta fenálló **Malusev Irodához**, ahol ügye legnagyobb diszkrétio mellett lesz elintézve. **Szabadka, Edény-piac Alapítotott 1907.**

LÓSZERSZÁM és ekék eladók. 462

KÁVÉHÁZ teljes berendezéssel mely átalakítható sörszernaknak és étteremnek, eladó és azonnal átvehető. 488

HÁZ eladó 20,000 kor-ért. 476

Vendéglő átvételre vagy megvételre keresetlik. 435

Lakás Palics-fürdőn 3-4 szobás kiadó 477

Házor bérbeadó 10 lánó föld f. évi olt. 1 lól 478

Törlesztésre vannak eladó házak. 479

Bicikli eladó 900 kor-ért 487

Vendéglőnek megfelelő üres üzlethelyiség a Főtéren térbeadó azonnal. 480

Borok tisztán kezelve hektóliterenként 800 K.

Férfi és női gyapjúkelmék, selymek, bélésárúk nagy választékban

Strassernál

IV., Damjanich u. 62 sz. a tanítónői képezde átellenében. Cukrász üzlet mellett

✱ Szörmeáruházmegnyitás! ✱

Tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség szives tudomására, hogy szeptember közepén **szörmeüzletem** megnyíltam

Eötvös-utca 60, Zöldseggpiac,

ahol mindenféle szörmet raktáron tartok és mindennemű javítást elvállalok.

Hosszú külföldi tapasztalataim

abba a kellemes helyzetbe juttattak, hogy a legkényesebb ízlést is kielégíthetem és minden törekvésem célirányú, hogy a tisztelt közönséget **szolid árak mellett pontosan és szakszerűen kiszolgáljam**, miért is a nagyérdemű közönség sz. pártfogását kérem.

Goldstein Antal szücszmester.

Ménes árverés.

Szeptember 14-én reggel 8 órakor mintegy negyven ló kerül eladásra a Bajsa melletti Vojnich Jakab féle szálláson. Mének, anya kancaik, és minden koru csikók.

FÜVAROZÁST

helyben és vidékre elvállalok:

BERE és TÁRSA
Miklós-u 42. — Telefon 305.

Nyomtatott a Szent Antal Nyomdában Szabadkán.

Értesítem t. megrendelőimet, hogy az

őszii divatlapok megérkeztek

nagy választékban.

Csapó divat-szalón.

VIII., Szalay László u. 28 (Bárany-köz).

50,000 fehér téglá

eladó a **Weinhu házban**
Telefon szám 216.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy régi szabó első rendű munkához felvétetik Vojnich Antal női divat termében. Damjanich-u 62. képezdével szemben Harszei féle ház. 2248-2

Plebaniára házvezető keresetlik. 2227-4

BELTÉRHEZ közel keresek egy 3-4 szobás házat megvételre. Cim a kiadóban 2196-3

Ószikabát eladó. Cim a kiadóban

Előnyös NAGYBANI ÁRAKON KAPHATÓ

a szabadkai

Klotildgyár gyártmányai

Magcsavazó-szer
Vasgálcz

Kénsav

Saletromsav
továbbá

Kékítő I-a fél klg-osüvegekben

Marószóda lukováci

Kátrányos papír

Keményítő darabos 70 kgr-os

Kocsikenőcs szavatolt készítménymentes

Gépolaj VI. számu

Hengerolaj I-a tulhevített üzemekhez

Karbid 60 kg os hordókban

Burgonyakeményítő

liszt I-a 75 kg os zsákokban

Kénlap I-a olasz kénből.

Szegedi paprika olasz

Gyeriya

Tea I-a beylan

Fahéj

Pipere szappan I-a minőség

Puder gyógyszerészek részére

beli-tyei olom zárolt

80% Vegytisztá eczetsav

ballonokban

TRAFIKANT-nál

Fűzfás-utca 308. Telefon 4-65 sz.

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy előrendeltem

szabóműhelyemet

Zimonyi-utról I.

Tompa-u. 359 sz. alá

helyeztem át.

Teljes tisztelettel: **TILLI ADÁM**

Mozi eladó

legjobb gépekkel, saját áramfejlesztővel. Bővebbet VII., Boguár-u. 26-